

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-11-05

Druk nr 3749
Warszawa, 14 lutego 2005 r.

Pan
Włodzimierz Cimoszewicz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze,
ustawy o radcach prawnych i ustawy –
Prawo o notariacie wraz z projektami aktów
wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinie dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

U S T A W A

z dnia

**o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych i ustawy –
Prawo o notariacie**

Art. 1. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 75 otrzymuje brzmienie:

„Art. 75. 1. Aplikantem adwokackim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 65 pkt 1-3 i uzyskała pozytywną ocenę z konkursu.

2. Wpis na listę aplikantów adwokackich następuje po przeprowadzeniu konkursu. Uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z konkursu uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów adwokackich w ciągu dwóch lat od dnia ogłoszenia wyników konkursu.

3. Nie można odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Do aplikantów adwokackich oraz do postępowania o wpis na listę aplikantów adwokackich przepisy art. 5-8 i art. 68 ust. 1 stosuje się odpowiednio.”;

2) uchyla się art. 75a;

3) po art. 75a dodaje się art. 75b-75n w brzmieniu:

„Art. 75b. 1. Konkurs przeprowadza raz w roku okręgowa rada adwokacka.

2. Konkurs polega na sprawdzeniu wiedzy kandydatów z zakresu prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy, prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa karnego, postępowania karnego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej, prawa europejskiego oraz ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu adwokackiego i wykonywania zawodu adwokata.

3. Udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny.

4. Opłata za udział w konkursie stanowi dochód okręgowej rady adwokackiej.

Art. 75c. 1. Naczelna Rada Adwokacka każdego roku powołuje zespół do przygotowania pytań na konkurs dla kandydatów na aplikantów adwokackich, zwany dalej „zespołem”.

2. W skład zespołu wchodzi pięć osób, w tym przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości oraz wyznaczony członek Naczelnej Rady Adwokackiej jako przewodniczący zespołu.

3. Przewodniczący zespołu kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

4. Obsługę administracyjno-techniczną zespołu zapewnia Naczelna Rada Adwokacka.

5. Koszty przygotowania pytań oraz obsługi zespołu ponosi Naczelna Rada Adwokacka.

6. Każda okręgowa rada adwokacka może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań konkursowych.
7. Zespół przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru i dwa zagadnienia prawne na część pisemną konkursu oraz zestawy pytań na część ustną konkursu.
8. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Adwokackiej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom konkursowym pytań na konkurs, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 75d. 1. Okręgowa rada adwokacka każdego roku powołuje komisję konkursową do przeprowadzenia konkursu dla kandydatów na aplikantów adwokackich, zwaną dalej „komisją”. W skład komisji wchodzi trzech adwokatów, będących członkami danej izby adwokackiej, oraz dwóch przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku lub prokurator albo prokurator w stanie spoczynku. Wskazany przez Ministra Sprawiedliwości przedstawiciel przewodniczy pracom komisji.

2. Jeżeli wymaga tego potrzeba, wynikająca z liczby kandydatów zgłaszających się do konkursu, okręgowa rada adwokacka powołuje odpowiednio większą liczbę komisji, przy zastosowaniu zasad określonych w ust. 1.

Art. 75e. 1. Za udział w pracach komisji przysługuje wynagrodzenie.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości ustala się w wysokości przysługującej członkom komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie konkursu na stanowisko aplikanta sądowego i prokuratorskiego oraz pokrywa z części budżetu pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.
3. Obsługę administracyjno-techniczną komisji zapewnia oraz ponosi koszty związane z jej działaniem okręgowa rada adwokacka.

- Art. 75f. 1. W terminie nie późniejszym niż 30 czerwca każdego roku okręgowa rada adwokacka zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w swojej siedzibie ogłoszenie o konkursie.
2. Termin zgłaszania się kandydatów do konkursu upływa z dniem 31 lipca.
  3. Zgłoszenie kandydata do konkursu powinno zawierać:
    - 1) podanie o dopuszczenie do konkursu,
    - 2) kwestionariusz osobowy,
    - 3) życiorys z opisem przebiegu pracy zawodowej,
    - 4) oryginał lub uwierzytelniony odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych albo wydane przez uczelnię i podpisane przez osobę do tego upoważnioną zaświadczenie potwierdzające złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego i uzyskanie tytułu magistra prawa,

- 5) informację z Krajowego Rejestru Karnego z datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed jej złożeniem,
- 6) dwa zdjęcia legitymacyjne,
- 7) oświadczenie o toczących się lub zakończonych postępowaniach karnych i dyscyplinarnych przeciwko kandydatowi,
- 8) inne dokumenty potwierdzające dodatkowe kwalifikacje przydatne do zawodu adwokata.

Art. 75g. 1. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w art. 75f ust. 3 dziekan okręgowej rady adwokackiej wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania.

2. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania okręgowa rada adwokacka zawiadamia kandydata pisemnie, za poświadczeniem odbioru.
3. W przypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w konkursie, dziekan okręgowej rady adwokackiej wzywa go, w trybie określonym w ust. 1, do uiszczenia tej opłaty w terminie 7 dni.
4. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 3, nie uiścił opłaty za udział w konkursie, okręgowa rada adwokacka wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Naczelnej Rady Adwokackiej.
5. Jeżeli kandydat nie spełnia warunków określonych w art. 65 pkt 1-3 lub zgłoszenie zostało złożone po

terminie, o którym mowa w art. 75f ust. 2, dziekan okręgowej rady adwokackiej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w konkursie. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Naczelnej Rady Adwokackiej.

Art. 75h. 1. Konkurs składa się z dwóch części:

- 1) pisemnej, polegającej na rozwiązaniu zestawu 200 pytań w formie testu wyboru oraz opracowaniu dwóch zagadnień prawnych,
  - 2) ustnej, polegającej na udzieleniu odpowiedzi na zestaw pytań przygotowanych przez zespół.
2. Konkurs odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji, w tym co najmniej jednego przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości.
3. Po zakończeniu każdej części konkursu komisja niezwłocznie podaje jego wyniki do publicznej wiadomości, przez ogłoszenie w siedzibie okręgowej rady adwokackiej.

Art. 75i. 1. Część pisemna konkursu rozpoczyna się na terenie całego kraju, w pierwszą sobotę następującą po dniu 1 września każdego roku.

2. Część ustna konkursu rozpoczyna się dwa tygodnie po terminie części pisemnej konkursu. W wypadku dużej liczby kandydatów zakwalifikowanych do części ustnej konkursu komisja zarządza przeprowadzenie jej w ciągu kolejno następujących po sobie dni.
3. Godzinę rozpoczęcia poszczególnych części konkursu wyznacza Krajowa Rada Adwokacka po zasięgnięciu opinii okręgowych rad adwokackich.

Art. 75j. 1. Część pisemną konkursu przeprowadza się z zachowaniem zasady anonimowości.

2. Każde z pytań testu wyboru w części pisemnej konkursu zawiera trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest właściwa. Kandydat otrzymuje jeden punkt za każdą prawidłową odpowiedź. Za prawidłową uważa się odpowiedź polegającą na wyborze tylko jednej, właściwej odpowiedzi.

3. Za opracowanie zagadnienia prawnego kandydat może otrzymać maksymalnie 10 punktów.

4. Kandydat uzyskuje pozytywną ocenę z części pisemnej konkursu w razie otrzymania co najmniej 180 punktów.

Art. 75k. 1. Do części ustnej konkursu dopuszcza się kandydatów, którzy uzyskali ocenę pozytywną z części pisemnej konkursu.

2. W części ustnej konkursu kandydat odpowiada na losowo wybrany przez siebie zestaw 3 pytań. Członkowie komisji mogą zadawać kandydatom pytania uzupełniające, związane z zakresem przedmiotowym pytań wybranego zestawu.

3. Odpowiedź na każde pytanie z części ustnej konkursu, każdy członek komisji ocenia oddzielnie, biorąc pod uwagę treść merytoryczną, sposób formułowania myśli, logikę myślenia oraz poprawność językową wypowiedzi, przy zastosowaniu skali od 0 do 3 punktów. Uzyskane w ten sposób punkty sumuje się.

4. Kandydat uzyskuje pozytywną ocenę z części ustnej konkursu w razie otrzymania co najmniej dwóch

trzecich ogólnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

5. W części ustnej konkursu mogą uczestniczyć, w charakterze obserwatorów, przedstawiciele wyższych uczelni kształcących prawników w obszarze działania okręgowej izby adwokackiej, będący pracownikami naukowo-dydaktycznymi i posiadający tytuł lub stopień naukowy z dziedziny nauk prawnych, zgłoszeni przez władze tych uczelni.

Art. 75l. 1. Kandydat uzyskuje pozytywną ocenę z konkursu w razie otrzymania pozytywnych ocen z części pisemnej i ustnej.

2. W terminie 7 dni od zakończenia całego konkursu okręgowa rada adwokacka podaje do publicznej wiadomości wyniki konkursu przez ogłoszenie w siedzibie rady listy kandydatów, którzy uzyskali pozytywną ocenę z konkursu.

Art. 75m. Z przebiegu konkursu sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie komisji.

Art. 75n. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu,
- 2) wysokość oraz sposób wnoszenia opłaty za udział w konkursie, z uwzględnieniem rzeczywistych kosztów organizacji i przeprowadzenia konkursu oraz przy przyjęciu, że opłata nie może przekroczyć równowartości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę,

- 3) szczegółowy sposób przeprowadzenia konkursu w części pisemnej i ustnej oraz szczegółowy zakres wiedzy podlegający sprawdzeniu w trakcie konkursu, przy uwzględnieniu potrzeb praktyki w zawodzie adwokata,
  - 4) tryb działania komisji, sposób sporządzania protokołu z przebiegu konkursu, a także sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.”;
- 4) w art. 78 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:
- „2. W komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin adwokacki uczestniczy przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. 1. Aplikantem radcowskim może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3-5, uzyskała pozytywną ocenę z konkursu i zapewnia pokrycie kosztów aplikacji radcowskiej.

2. Wpis na listę aplikantów radcowskich następuje po przeprowadzeniu konkursu. Uzyskanie przez kandydata pozytywnej oceny z konkursu uprawnia go do złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów radcowskich w ciągu dwóch lat od dnia ogłoszenia wyników konkursu.
3. Nie można odmówić wpisu osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Do aplikantów radcowskich oraz do postępowania o wpis na listę aplikantów radcowskich przepisy art. 3 ust.

3-5, art. 11, art. 12 ust. 1, art. 23, 27, 31 i 31¹ stosuje się odpowiednio.”;

2) po art. 33 dodaje się art. 33¹-33¹³ w brzmieniu:

„Art. 33¹. 1. Konkurs przeprowadza raz w roku rada okręgowej izby radców prawnych.

2. Konkurs polega na sprawdzeniu wiedzy kandydatów z zakresu prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy, prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa karnego, postępowania karnego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej, prawa europejskiego oraz ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu radcowskiego i wykonywania zawodu radcy prawnego.

3. Udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny.

4. Opłata za udział w konkursie stanowi dochód rady okręgowej izby radców prawnych.

Art. 33². 1. Krajowa Rada Radców Prawnych każdego roku powołuje zespół do przygotowania pytań na konkurs dla kandydatów na aplikantów radcowskich, zwany dalej „zespołem”.

2. W skład zespołu wchodzi pięć osób, w tym przedstawiciel Ministra Sprawiedliwości oraz wyznaczony członek Krajowej Rady Radców Prawnych jako przewodniczący zespołu.

3. Przewodniczący zespołu kieruje pracami zespołu oraz określa tryb pracy zespołu.

4. Obsługę administracyjno-techniczną zespołu zapewnia Krajowa Rada Radców Prawnych.
5. Koszty przygotowania pytań oraz obsługi zespołu ponosi Krajowa Rada Radców Prawnych.
6. Każda rada okręgowej izby radców prawnych może zgłaszać zespołowi, za pośrednictwem przewodniczącego zespołu, propozycje pytań konkursowych.
7. Zespół przygotowuje jeden zestaw pytań w formie testu wyboru i dwa zagadnienia prawne na część pisemną konkursu oraz zestawy pytań na część ustną konkursu.
8. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Radców Prawnych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowywania, przechowywania oraz przekazywania komisjom konkursowym pytań na konkurs, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia tych pytań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 33³. 1. Rada okręgowej izby radców prawnych każdego roku powołuje komisję konkursową do przeprowadzenia konkursu dla kandydatów na aplikantów radcowskich, zwaną dalej „komisją”. W skład komisji wchodzi trzech radców prawnych, będących członkami danej izby radców prawnych, oraz dwóch przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości może być także, po wyrażeniu zgody, sędzia albo sędzia w stanie spoczynku lub prokurator albo prokurator w stanie spoczynku. Wskazany przez Ministra Sprawiedliwości przedstawiciel przewodniczy pracom komisji.

2. Jeżeli wymaga tego potrzeba, wynikająca z liczby kandydatów zgłaszających się do konkursu, rada okręgowej izby radców prawnych powołuje odpowiednio większą liczbę komisji, przy zastosowaniu zasad określonych w ust. 1.

Art. 33⁴. 1. Za udział w pracach komisji przysługuje wynagrodzenie.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości ustala się w wysokości przysługującej członkom komisji egzaminacyjnej za przeprowadzenie konkursu na stanowisko aplikanta sądowego i prokuratorskiego oraz pokrywa z części budżetu pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.
3. Obsługę administracyjno-techniczną komisji zapewnia oraz ponosi koszty związane z jej działalnością rada okręgowej izby radców prawnych.

Art. 33⁵. 1. W terminie nie późniejszym niż 30 czerwca każdego roku rada okręgowej izby radców prawnych zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, Biuletynie Informacji Publicznej oraz w swojej siedzibie ogłoszenie o konkursie.

2. Termin zgłaszania się kandydatów do konkursu upływa z dniem 31 lipca.
3. Zgłoszenie kandydata do konkursu powinno zawierać:
  - 1) podanie o dopuszczenie do konkursu,
  - 2) kwestionariusz osobowy,
  - 3) życiorys z opisem przebiegu pracy zawodowej,

- 4) oryginał lub uwierzytelniony odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych albo wydane przez uczelnię i podpisane przez osobę do tego upoważnioną zaświadczenie potwierdzające złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego i uzyskanie tytułu magistra prawa,
- 5) informację z Krajowego Rejestru Karnego z datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed jej złożeniem,
- 6) dwa zdjęcia legitymacyjne,
- 7) oświadczenie o toczących się lub zakończonych postępowaniach karnych i dyscyplinarnych przeciwko kandydatowi,
- 8) inne dokumenty potwierdzające dodatkowe kwalifikacje przydatne do zawodu radcy prawnego.

Art. 33⁶. 1. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w art. 33⁵ ust. 3 dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wzywa kandydata listem poleconym do usunięcia braków w terminie 7 dni z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie zgłoszenia bez rozpoznania.

2. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania rada okręgowej izby radców prawnych zawiadamia kandydata pisemnie, za poświadczeniem odbioru.
3. W przypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w konkursie, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wzywa go, w trybie określonym w ust. 1, do uiszczenia tej opłaty w terminie 7 dni.

4. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 3, nie uiścił opłaty za udział w konkursie, rada okręgowej izby radców prawnych wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Krajowej Rady Radców Prawnych.
5. Jeżeli kandydat nie spełnia warunków określonych w art. 24 ust. 1 pkt 1 i 3-5 lub zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w art. 33⁵ ust. 2, dziekan rady okręgowej izby radców prawnych wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w konkursie. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Radców Prawnych.

Art. 33⁷. 1. Konkurs składa się z dwóch części:

- 1) pisemnej, polegającej na rozwiązaniu zestawu 200 pytań w formie testu wyboru oraz opracowaniu dwóch zagadnień prawnych,
  - 2) ustnej, polegającej na udzieleniu odpowiedzi na zestaw pytań, przygotowanych przez zespół.
2. Konkurs odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji, w tym co najmniej jednego przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości.
  3. Po zakończeniu każdej części konkursu komisja niezwłocznie podaje jego wyniki do publicznej wiadomości, przez ogłoszenie w siedzibie rady okręgowej izby radców prawnych.

Art. 33⁸. 1. Część pisemna konkursu rozpoczyna się na terenie całego kraju, w pierwszą sobotę następującą po dniu 1 września każdego roku.

2. Część ustna konkursu rozpoczyna się dwa tygodnie po terminie części pisemnej konkursu. W wypadku dużej liczby kandydatów zakwalifikowanych do części ustnej konkursu komisja zarządza przeprowadzenie jej w ciągu kolejno następujących po sobie dni.
3. Godzinę rozpoczęcia poszczególnych części konkursu wyznacza Krajowa Rada Radców Prawnych po zasięgnięciu opinii rad okręgowych izb radców prawnych.

Art. 33⁹. 1. Część pisemną konkursu przeprowadza się z zachowaniem zasady anonimowości.

2. Każde z pytań testu wyboru w części pisemnej konkursu zawiera trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest właściwa. Kandydat otrzymuje jeden punkt za każdą prawidłową odpowiedź. Za prawidłową uważa się odpowiedź polegającą na wyborze tylko jednej, właściwej odpowiedzi.
3. Za opracowanie zagadnienia prawnego kandydat może otrzymać maksymalnie 10 punktów.
4. Kandydat uzyskuje pozytywną ocenę z części pisemnej konkursu w razie otrzymania co najmniej 180 punktów.

Art. 33¹⁰. 1. Do części ustnej konkursu dopuszcza się kandydatów, którzy uzyskali ocenę pozytywną z części pisemnej konkursu.

2. W części ustnej konkursu kandydat odpowiada na losowo wybrany przez siebie zestaw 3 pytań. Członkowie komisji mogą zadawać kandydatom pytania uzupełniające, związane z zakresem przedmiotowym pytań wybranego zestawu.

3. Odpowiedź na każde pytanie z części ustnej konkursu, każdy członek komisji ocenia oddzielnie, biorąc pod uwagę treść merytoryczną, sposób formułowania myśli, logikę myślenia oraz poprawność językową wypowiedzi, przy zastosowaniu skali od 0 do 3 punktów. Uzyskane w ten sposób punkty sumuje się.
4. Kandydat uzyskuje pozytywną ocenę z części ustnej konkursu, w razie otrzymania co najmniej dwóch trzecich ogólnej liczby punktów możliwych do uzyskania.
5. W części ustnej konkursu mogą uczestniczyć, w charakterze obserwatorów, przedstawiciele wyższych uczelni kształcących prawników w obszarze działania okręgowej izby radców prawnych, będący pracownikami naukowo-dydaktycznymi i posiadający tytuł lub stopień naukowy z dziedziny nauk prawnych, zgłoszeni przez władze tych uczelni.

Art. 33¹¹. 1. Kandydat uzyskuje pozytywną ocenę z konkursu w razie otrzymania pozytywnych ocen z części pisemnej i ustnej.

2. W terminie 7 dni od zakończenia całego konkursu rada okręgowej izby radców prawnych podaje do publicznej wiadomości wyniki konkursu przez ogłoszenie w siedzibie rady listy kandydatów, którzy uzyskali pozytywną ocenę z konkursu.

Art. 33¹². Z przebiegu konkursu sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie komisji.

Art. 33¹³. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu,
- 2) wysokość oraz sposób wnoszenia opłaty za udział w konkursie, z uwzględnieniem rzeczywistych kosztów organizacji i przeprowadzenia konkursu oraz przy przyjęciu, że opłata nie może przekroczyć równowartości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę,
- 3) szczegółowy sposób przeprowadzenia konkursu w części pisemnej i ustnej oraz szczegółowy zakres wiedzy podlegający sprawdzeniu w trakcie konkursu, przy uwzględnieniu potrzeb praktyki w zawodzie radcy prawnego,
- 4) tryb działania komisji, sposób sporządzania protokołu z przebiegu konkursu, a także sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369, z późn. zm.³⁾) w art. 71 po § 3 dodaje się § 3a-3d w brzmieniu:

„§ 3a. Konkurs, o którym mowa w § 3, rada izby notarialnej przeprowadza raz w roku.

§ 3b. Konkurs polega na sprawdzeniu wiedzy kandydatów z zakresu prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy, prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa karnego, postępowania karnego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej,

prawa europejskiego oraz ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu notarialnego i wykonywania zawodu notariusza.

§ 3c. Udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny.

§ 3d. Opłata za udział w konkursie stanowi dochód izby notarialnej.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- ¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067.
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 oraz z 2004 r. Nr 34, poz. 303, Nr 62, poz. 577 i Nr 202, poz. 2067.
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 124, poz. 1152 i Nr 217, poz. 2142 oraz z 2004 r. Nr 62, poz. 577, Nr 147, poz. 1547, Nr 173, poz. 1808 i Nr 202, poz. 2067.

UZASADNIENIE

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lutego 2004 r. (sygn. akt P 21/02) spowodowało konieczność nowelizacji ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.) i ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.) w zakresie dotyczącym naboru na aplikację adwokacką i radcowską. Trybunał stanął bowiem na stanowisku, że powierzenie samorządom adwokackiemu oraz radcowskiemu prowadzenia aplikacji nie jest automatycznym przekazaniem organom tych samorządów pełnej gestii oraz swobodnego uznania w zakresie doboru kryteriów kwalifikowania kandydatów oraz merytorycznych zasad selekcji kandydatów na wspomniane aplikacje. Trybunał uznał za niezbędne wprowadzenie ustawowego określenia zasad postępowania konkursowego. W uzasadnieniu powołanego wyroku stwierdzono, że „przejrzystość zasad przeprowadzania konkursu oraz jego zakres merytoryczny i przebieg, określone przez te zasady, mają niewątpliwie znaczenie dla korzystania z wolności wyboru zawodu przez kandydatów na aplikacje oraz dla samego podejmowania przez nich decyzji dotyczącej przystąpienia (lub nieprzystąpienia) do danego konkursu”.

Wykonując zalecenia Trybunału Konstytucyjnego, projektowana nowelizacja wprowadza do ustawy – Prawo o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych przepisy regulujące nabór na aplikację adwokacką i radcowską. Niezbędne jest bowiem jak najszybsze uchwalenie właściwych przepisów w celu umożliwienia absolwentom studiów prawniczych dostępu do obu wymienionych aplikacji jeszcze w 2005 r.

W tym celu w projekcie zostały zaproponowane następujące terminy związane z procedurą naboru na aplikacje. W terminie nie późniejszym niż 30 czerwca okręgowe rady adwokackie i rady okręgowych izb radców prawnych zamieszczają ogłoszenie o konkursie. Proponuje się, aby ogłoszenie to było zamieszczane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, w Biuletynie Informacji Publicznej, a także w siedzibie rady. Termin, do którego mogą zgłaszać się kandydaci do konkursu, upływa z dniem 31 lipca, zaś termin rozpoczęcia części pisemnej konkursu wyznaczono na pierwszą sobotę następującą po dniu 1 września.

Jak już wcześniej wskazano, przedstawione terminy powinny umożliwić przeprowadzenie naboru na aplikacje jeszcze w 2005 r.

Projekt proponuje jednakowe regulacje prawne dotyczące naboru na aplikację adwokacką i radcowską. Nabór ten powinien odbywać się według tych samych zasad, przy czym w projekcie zdecydowano o pozostawieniu naboru na aplikację w gestii samorządów zawodowych adwokatów i radców prawnych. Samorzady te mają bowiem ustawowo określone obowiązki zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu zawodowego i etycznego swoich członków oraz sprawują w tym zakresie kontrolę i dokonują ocen. Jednocześnie projekt w wystarczającym stopniu zapewni nadzór Ministra Sprawiedliwości nad prawidłowością procedur związanych z przygotowaniem pytań konkursowych i samym przebiegiem konkursów, w drodze udziału jego przedstawicieli w zespołach przygotowujących pytania na konkurs dla kandydatów na aplikantów adwokackich i radcowskich, jak również w komisjach konkursowych.

System konkursowy został oparty o limit punktów, który kandydat na aplikanta musi osiągnąć, zarówno z części pisemnej, jak i ustnej konkursu, aby uzyskać pozytywny wynik z postępowania konkursowego. Ten pozytywny wynik oznacza prawo do żądania wpisu na listę aplikantów w ciągu dwóch lat od zdania konkursu. Projekt zakłada, że nie można odmówić wpisu na listę aplikantów adwokackich i radcowskich osobie, która uzyskała pozytywną ocenę z konkursu, a ponadto spełnia następujące warunki:

- 1) ukończyła wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych,
- 3) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 4) jest nieskazitelnego charakteru i swoim dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu.

W odniesieniu do kandydatów na aplikantów radcowskich dodatkowym warunkiem jest zapewnienie pokrycia kosztów aplikacji.

Zaproponowany w projekcie dosyć wysoki pułap punktów koniecznych do uzyskania pozwoli wyłonić w drodze konkursu jedynie najlepiej przygotowanych merytorycznie kandydatów.

System limitu punktów warunkuje kolejne rozwiązania zmierzające do zrównania szans wszystkich kandydatów w różnych częściach kraju. Z przyczyn natury technicznej (liczba kandydatów) i finansowej zrezygnowano z koncepcji egzaminu centralnego. Pozostaje zatem tylko zasada takich samych zestawów pytań w skali całego kraju. Ich opracowaniem zajmą się zespoły powołane przez Naczelną Radę Adwokacką dla kandydatów na aplikantów adwokackich i Krajową Radę Radców Prawnych dla kandydatów na aplikantów radcowskich. Ich nieliczny skład, sposób wyłaniania oraz udział przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości zapewnią poufność, profesjonalizm, odpowiednią rangę, a także niezbędny wpływ Ministra na treść pytań, a tym samym na zakres wiedzy wymaganej od kandydatów. Poszczególne okręgowe rady będą mogły zgłaszać zespołom własne propozycje pytań. Przyjęty sposób opracowania pytań będzie dotyczyć obu etapów konkursu (pisemnego i ustnego).

Powyższe rozwiązania oznaczają konieczność przeprowadzenia wszystkich konkursów w jednym terminie. Jak już wcześniej wskazano, w celu umożliwienia przeprowadzenia konkursów w 2005 r., termin przeprowadzenia części pisemnej został ustalony na pierwszą sobotę następującą po dniu 1 września, natomiast część ustna konkursu będzie się rozpoczynać dwa tygodnie po terminie części pisemnej. Przyjęto bowiem zasadę, że egzamin konkursowy składa się z dwóch części – pisemnej (test wyboru oraz opracowanie dwóch zagadnień prawnych) i ustnej. Aby kandydat mógł przejść do części ustnej konkursu, musi uzyskać wymaganą liczbę punktów w części pisemnej. Opracowanie przez kandydata w części pisemnej konkursu dwóch zagadnień prawnych, poza sprawdzeniem jego wiedzy, pozwoli na ocenę posiadanych przez niego umiejętności poprawnego formułowania wypowiedzi na piśmie. Możliwość bezpośredniego kontaktu komisji z kandydatem w ustnej części konkursu ma istotne znaczenie dla oceny jego wiedzy, kultury osobistej, sposobu formułowania myśli, logiki myślenia oraz poprawności językowej wypowiedzi.

W skład komisji konkursowej dla kandydatów na aplikantów adwokackich wchodzi pięć osób, w tym trzech adwokatów, będących członkami danej izby adwokackiej, oraz dwóch

przedstawicielei Ministra Sprawiedliwości, z których jeden – wskazany przez Ministra – przewodniczy pracom komisji. Przedstawicielem Ministra może być także sędzia albo sędzia w stanie spoczynku lub prokurator albo prokurator w stanie spoczynku. Analogicznie w skład komisji konkursowej dla kandydatów na aplikantów radcowskich wchodzi trzech radców prawnych będących członkami danej izby radców prawnych i dwóch przedstawicielei Ministra Sprawiedliwości, z których jeden – wskazany przez Ministra – przewodniczy pracom komisji.

W przypadku gdy liczba kandydatów zgłaszających się do konkursu będzie znaczna, odpowiednio rada okręgowej izby radców prawnych albo okręgowa rada adwokacka mogą powołać większą liczbę komisji. Powyższe rozwiązanie ma na celu umożliwienie sprawnego przeprowadzenia postępowania konkursowego w izbach, w których liczba kandydatów może sięgać kilkuset, i przeprowadzenie części ustnej konkursu mogłoby być znacznie przedłużone w czasie. Również część pisemna konkursu przy wyłonieniu więcej niż jednej komisji mogłaby odbywać się w kilku różnych pomieszczeniach.

Projektowana ustawa przewiduje delegację dla Ministra Sprawiedliwości do uregulowania, w drodze rozporządzeń, w obu nowelizowanych aktach kwestii szczegółowych w tym:

- 1) wzoru ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu,
- 2) wysokości opłaty z tytułu udziału w postępowaniu konkursowym – nie wyższej jednak niż równowartość minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę, a także trybu wnoszenia tej opłaty,
- 3) trybu działania komisji konkursowych,
- 4) szczegółowego sposobu przeprowadzania konkursu oraz zakresu materiału będącego przedmiotem postępowania konkursowego,
- 5) sposobu sporządzania protokołu z przebiegu postępowania konkursowego,
- 6) sposobu publikowania wyników konkursu.

Projekt przewiduje także zmianę ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369, z późn. zm.), stanowiącą konsekwencję wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 lipca 2004 r. Sygn. U 16/02. Z tego orzeczenia wynika

konieczność określenia – w ustawie bądź w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie prawidłowej i konstytucyjnie poprawnej delegacji – zakresu wiedzy obowiązującej w konkursie dla kandydatów na aplikantów notarialnych.

Analogicznie do rozwiązań zaproponowanych w ustawie – Prawo o adwokaturze i ustawie o radcach prawnych, w ustawie – Prawo o notariacie przyjęto, że konkurs na aplikację notarialną przeprowadza, raz w roku, rada izby notarialnej. Konkurs na aplikację polega na sprawdzeniu wiedzy kandydatów z zakresu prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa pracy, prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa karnego, postępowania karnego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej, prawa europejskiego oraz ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu notarialnego i wykonywania zawodu notariusza. Przyjęto, że udział w postępowaniu konkursowym jest odpłatny, zaś opłata za udział w konkursie stanowi dochód izby notarialnej.

Jakkolwiek projekt ustawy nie zawiera przepisu określającego termin wygaśnięcia mocy obowiązującej ustawy, tym niemniej proponowane regulacje prawne należy traktować jako rozwiązanie czasowe, które obowiązywałoby jedynie do czasu zakończenia prac nad szerszymi nowelizacjami Prawa o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych. Wskazać należy, że na forum sejmowym toczą się obecnie prace legislacyjne w oparciu o poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 1694). Przeciągające się prace nad wymienionym projektem – z uwagi na kontrowersyjne rozwiązania proponowanej regulacji, zwłaszcza w zakresie obciążenia budżetu państwa – do chwili obecnej nie zostały zakończone.

Równolegle są prowadzone także w zespole powołanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prace nad nowymi ustawami o adwokaturze i radcach prawnych. Prace te są obecnie na etapie opracowania założeń do ustawy.

Zaistniała sytuacja zmusza do pilnej reakcji legislacyjnej na lukę prawną powstałą po wspomnianym na wstępie orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego. W wielu izbach radców prawnych i okręgowych radach adwokackich nie przeprowadzono w ubiegłym roku konkursów na obie aplikacje. Problem ten może powtórzyć się w roku bieżącym.

Wejście w życie przedłożonej ustawy pozwoli natomiast na przeprowadzenie naboru na aplikację adwokacką i radcowską jeszcze w 2005 r. i ewentualnie w roku przyszłym. Nie stoi również na przeszkodzie głębszej reformie systemu dostępu do korporacyjnych zawodów prawniczych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Należy wskazać, że wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje istotnych dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Przedkładany projekt stanowi bowiem ustawowe uregulowanie zasad naboru na aplikację adwokacką i radcowską, które dotychczas, w analogicznym kształcie, było regulowane przez samorządy zawodowe adwokatów i radców prawnych wewnętrznymi przepisami.

Z budżetu państwa – z części pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości – będą pokrywane jedynie koszty związane z wynagrodzeniem dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości za udział w pracach komisji konkursowej. Szczegółowe określenie skutków finansowych nie jest jednakże obecnie możliwe w związku z tym, że nie można dokładnie przewidzieć, jak dużo kandydatów przystąpi do konkursów na obydwie aplikacje.

Biorąc pod uwagę, że w skład komisji konkursowej wchodzi dwóch przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, zaś kwota wynagrodzenia przysługującego temu przedstawicielowi za przeegzaminowanie jednego kandydata kształtuje się obecnie na poziomie 33,86 zł (z czego za przeprowadzenie egzaminu pisemnego – 6,77 zł, a za przeprowadzenie egzaminu ustnego – 27,09 zł), można przyjąć, że – przy założeniu, że do części pisemnej każdego z konkursów przystąpi po około 2 000 kandydatów, zaś do części ustnej przejdzie połowa przystępujących do konkursu – całkowite skutki finansowe związane z wynagrodzeniem dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości wyniosą rocznie około 162 520 zł.

Wydatki związane z zapewnieniem wynagrodzenia dla przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości w komisjach konkursowych znajdują zabezpieczenie w budżecie państwa w części pozostającej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

Projektowana ustawa będzie oddziaływać na absolwentów prawa, którzy zdecydują się na kandydowanie na aplikację adwokacką i radcowską. Wejście w życie projektowanych zmian nie wpłynie na sektor finansów publicznych, konkurencyjność gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny. Natomiast powinno pozytywnie wpłynąć na rynek pracy, gdyż nowy system naboru na aplikację adwokacką i radcowską powinien zwiększyć liczbę aplikantów, a w dalszej perspektywie – adwokatów i radców prawnych.

Projekt ustawy został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Radę Radców Prawnych, Naczelną Radę Adwokacką i Krajową Radę Notarialną.

W celu jego upowszechnienia projekt został także zamieszczony na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

12)

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP-346 /05/DP/as

Warszawa, dnia 2.07. 2005 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

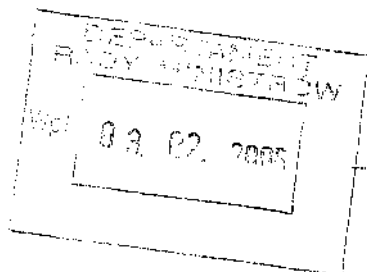
Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych i ustawy – Prawo o notariacie, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-11-05) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Andrzej Kalwas
Minister Sprawiedliwości

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia.....2005 r.

w sprawie konkursu dla kandydatów na aplikantów radcowskich

Na podstawie art. 33¹³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu dla kandydatów na aplikantów radcowskich;
- 2) wysokość oraz sposób wnoszenia opłaty za udział w konkursie;
- 3) szczegółowy sposób przeprowadzenia konkursu w części pisemnej i ustnej;
- 4) szczegółowy zakres wiedzy podlegający sprawdzeniu;
- 5) tryb działania komisji konkursowych;
- 6) sposób sporządzania protokołu z przebiegu postępowania konkursowego;
- 7) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.

§ 2. Wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Opłata za udział w konkursie wynosi 800 zł.

2. Opłatę, o której mowa w § 1, kandydat wnosi przelewem bankowym lub przekazem pocztowym na konto bankowe rady okręgowej izby radców prawnych okręgu, w którym przystępuje do postępowania konkursowego nie później niż na 7 dni przed częścią pisemną konkursu.

§ 4. Podczas konkursu przewodniczący komisji może wydawać zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

§ 5. 1. Członkowie komisji sprawują nadzór nad prawidłowym przebiegiem konkursu.

2. Podczas konkursu kandydaci nie mogą korzystać z tekstów prawnych, komentarzy i innych pomocy naukowych oraz nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

3. Przewodniczący komisji może wykluczyć z konkursu osobę, która w trakcie jego trwania korzysta z niedozwolonej pomocy, pomaga innym uczestnikom konkursu lub w inny sposób zakłóca przebieg konkursu.

4. Wykluczenie zostaje odnotowane w protokole, o którym mowa w § 12.

§ 6. Nieobecność kandydata podczas którejkolwiek części konkursu, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w konkursie.

§ 7. 1. Część pisemną konkursu przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających samodzielną pracę osób, które do niego przystąpiły.

2. Przed wejściem na salę osoba przystępująca do konkursu jest obowiązana do okazania zawierającego zdjęcie dokumentu potwierdzającego tożsamość kandydata oraz dowodu uiszczenia opłaty konkursowej.

3. W trakcie części pisemnej konkursu osoba, która do niego przystąpiła, może opuścić salę po uzyskaniu zgody członka komisji. Przed opuszczeniem sali osoba wychodząca przekazuje pracę przewodniczącemu lub, w razie jego nieobecności, innemu członkowi komisji, który odnotowuje godzinę przekazania i zwrotu tej pracy.

§ 8. Przewodniczący komisji powiadamia osoby przystępujące do egzaminu o treści przepisów § 5 ust. 2 i 3 oraz § 7 ust. 3.

§ 9. 1. Pisemna praca zostaje opatrzona kodem cyfrowym. Praca zostaje odkodowana dopiero po ocenie pisemnych prac konkursowych wszystkich kandydatów.

2. Na pracy pisemnej kandydatowi nie wolno umieszczać swojego nazwiska, ani żadnych innych danych pozwalających ustalić jego tożsamość.

§ 10. Część testowa postępowania konkursowego polega na rozwiązaniu testu zawierającego: 20 pytań z zakresu prawa cywilnego, 20 pytań z zakresu postępowania cywilnego, 15 pytań z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, 15 pytań z zakresu prawa pracy, 15 pytań z zakresu prawa gospodarczego, 15 pytań z zakresu prawa finansowego, 20 pytań z zakresu prawa karnego, 20 pytań z zakresu postępowania

karnego, 15 pytań z zakresu prawa administracyjnego, 10 pytań z zakresu postępowania administracyjnej wraz z postępowaniem egzekucyjnym w administracji, 10 pytań z zakresu prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej, 10 pytań z zakresu prawa europejskiego oraz 15 pytań z zakresu ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu radcowskiego i wykonywania zawodu radcy prawnego.

§ 11. 1. Część ustną konkursu przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających kandydatowi możliwość przygotowania się do udzielenia odpowiedzi i uniemożliwiających pozostałym kandydatom, jak również osobom postronnym, przyglądanie lub przysłuchiwanie się przebiegowi konkursu.

2. Przed rozpoczęciem części ustnej konkursu przewodniczący komisji sprawdza tożsamość kandydata.

3. Po wejściu na salę, w której odbywa się część ustna konkursu, kandydat wybiera losowo zestaw 3 pytań. Na przygotowanie się do odpowiedzi, kandydatowi przysługuje 10 minut.

§ 12. Protokół z przebiegu konkursu sporządza przewodniczący komisji, uwzględniając uwagi i spostrzeżenia pozostałych członków komisji, biorących udział w konkursie.

§ 13. Lista kandydatów, którzy uzyskali pozytywną ocenę z konkursu, ogłaszana w siedzibie rady okręgowej izby radców prawnych, zawiera imiona i nazwiska tych kandydatów wraz z liczbą uzyskanych punktów, uszeregowane w porządku malejącym.

§ 14. Protokół wraz z wynikami konkursu komisja przekazuje radzie okręgowej izby radców prawnych, która w terminie 7 dni przesyła jego odpis Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

ZAŁĄCZNIK

WZÓR OGŁOSZENIA O PRZEPROWADZENIU KONKURSU

Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych

W .....

na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.) ogłasza konkurs dla kandydatów na aplikantów radcowskich w ..... r.

I. Do konkursu może przystąpić osoba, która:

- 1) ukończyła wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce;
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych;
- 3) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu radcy prawnego;
- 5) zapewnia pokrycie kosztów aplikacji.

II. Zgłoszenie do konkursu powinno zawierać:

- 1) podanie o dopuszczenie do konkursu;
- 2) kwestionariusz osobowy;
- 3) życiorys z opisem przebiegu pracy zawodowej;
- 4) oryginał lub uwierzytelniony odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych albo wydane przez uczelnię i podpisane przez osobę do tego upoważnioną zaświadczenie potwierdzające złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego i uzyskanie tytułu magistra prawa;
- 5) informację z Krajowego Rejestru Karnego z datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed jej złożeniem;
- 6) dwa zdjęcia legitymacyjne;
- 7) oświadczenie o toczących się lub zakończonych postępowaniach karnych i dyscyplinarnych przeciwko kandydatowi;

8) inne dokumenty potwierdzające dodatkowe kwalifikacje przydatne do zawodu radcy prawnego.

III. Kandydaci składają zgłoszenie w siedzibie rady lub przesyłają za pośrednictwem poczty.

IV. Termin składania zgłoszeń.

V. Zakres wiedzy obowiązującej na konkursie:

- 1) wiadomości z dziedzin prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa karnego, postępowania karnego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej oraz prawa europejskiego;
- 2) ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu radcowskiego i wykonywania zawodu radcy prawnego.

VI. Wysokość opłaty konkursowej.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 33¹³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, dodanym ustawą z dnia ...2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych i ustawy – Prawo o notariacie.

Rozporządzenie reguluje kwestie związane z przeprowadzeniem konkursu dla kandydatów na aplikantów radcowskich, w tym w szczególności określa:

- wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu,
- szczegółowy sposób przeprowadzania konkursu,
- wysokość oraz sposób wnoszenia opłaty za udział w konkursie,
- szczegółowy sposób przeprowadzenia konkursu w części pisemnej i ustnej,
- szczegółowy zakres wiedzy podlegający sprawdzeniu,
- tryb działania komisji konkursowych,
- sposób sporządzania protokołu z przebiegu postępowania konkursowego,
- sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.

W rozporządzeniu przyjęto, iż opłata za udział w konkursie wynosi 800 zł. Kwota ta powinna zapewnić zwrot nakładów poniesionych na organizację i przeprowadzenie konkursu. Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z delegacją ustawową, opłata za udział w konkursie nie może przekroczyć równowartości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia, ustalonego na rok 2005 w wysokości 849 zł, proponowana kwota spełnia ten wymóg.

W trakcie konkursu, członkowie komisji sprawują nadzór nad jego prawidłowym przebiegiem. Komisja wybiera ze swego grona przewodniczącego, który podczas konkursu może wydawać zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

Podczas konkursu kandydaci nie mogą korzystać z tekstów prawniczych, komentarzy i innych pomocy naukowych oraz nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji. Osobę, która w trakcie trwania konkursu nie przestrzega tych zasad, pomaga innym uczestnikom konkursu lub w inny sposób zakłóca przebieg konkursu, przewodniczący komisji może wykluczyć z konkursu.

Część pisemną konkursu przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających samodzielną pracę osób, które do niego przystąpiły. Przed wejściem na salę osoba przystępująca do konkursu jest obowiązana do okazania zawierającego zdjęcie dokumentu potwierdzającego tożsamość kandydata oraz dowodu uiszczenia opłaty konkursowej. W celu zachowania zasady anonimowości, pisemna praca jest opatrzona kodem cyfrowym i zostaje odkodowana dopiero po ocenie pisemnych prac konkursowych wszystkich kandydatów. Dodatkowo zakazuje się umieszczania przez kandydata na pracy pisemnej swojego nazwiska ani żadnych innych danych pozwalających ustalić tożsamość kandydata.

Projekt określa szczegółowo liczbę pytań z poszczególnych dziedzin na części pisemnej konkursu, ustala czas przysługujący kandydatowi do przygotowania się do udzielenia odpowiedzi z części ustnej konkursu, a także szczegółowy sposób ogłaszania wyników konkursu.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia.....2005 r.

w sprawie konkursu dla kandydatów na aplikantów adwokackich

Na podstawie art. 75n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu dla kandydatów na aplikantów adwokackich;
- 2) wysokość oraz sposób wnoszenia opłaty za udział w konkursie;
- 3) szczegółowy sposób przeprowadzenia konkursu w części pisemnej i ustnej;
- 4) szczegółowy zakres wiedzy podlegający sprawdzeniu;
- 5) tryb działania komisji konkursowych;
- 6) sposób sporządzania protokołu z przebiegu postępowania konkursowego;
- 7) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.

§ 2. Wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 3. 1. Opłata za udział w konkursie wynosi 800 zł.

2. Opłatę, o której mowa w § 1, kandydat wnosi przelewem bankowym lub przekazem pocztowym na konto bankowe okręgowej rady adwokackiej okręgu, w którym przystępuje do postępowania konkursowego nie później niż na 7 dni przed częścią pisemną konkursu.

§ 4. Podczas konkursu przewodniczący komisji może wydawać zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

§ 5. 1. Członkowie komisji sprawują nadzór nad prawidłowym przebiegiem konkursu.

2. Podczas konkursu kandydaci nie mogą korzystać z tekstów prawnych, komentarzy i innych pomocy naukowych oraz nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

3. Przewodniczący komisji może wykluczyć z konkursu osobę, która w trakcie jego trwania korzysta z niedozwolonej pomocy, pomaga innym uczestnikom konkursu lub w inny sposób zakłóca przebieg konkursu.

4. Wykluczenie zostaje odnotowane w protokole, o którym mowa w § 12.

§ 6. Nieobecność kandydata podczas którejkolwiek części konkursu, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w konkursie.

§ 7. 1. Część pisemną konkursu przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających samodzielną pracę osób, które do niego przystąpiły.

2. Przed wejściem na salę osoba przystępująca do konkursu jest obowiązana do okazania zawierającego zdjęcie dokumentu potwierdzającego tożsamość kandydata oraz dowodu uiszczenia opłaty konkursowej.

3. W trakcie części pisemnej konkursu osoba, która do niego przystąpiła, może opuścić salę po uzyskaniu zgody członka komisji. Przed opuszczeniem sali osoba wychodząca przekazuje pracę przewodniczącemu lub, w razie jego nieobecności, innemu członkowi komisji, który odnotowuje godzinę przekazania i zwrotu tej pracy.

§ 8. Przewodniczący komisji powiadamia osoby przystępujące do egzaminu o treści przepisów § 5 ust. 2 i 3 oraz § 7 ust. 3.

§ 9. 1. Pisemna praca zostaje opatrzona kodem cyfrowym. Praca zostaje odkodowana dopiero po ocenie pisemnych prac konkursowych wszystkich kandydatów.

2. Na pracy pisemnej kandydatowi nie wolno umieszczać swojego nazwiska, ani żadnych innych danych pozwalających ustalić jego tożsamość.

§ 10. Część testowa postępowania konkursowego polega na rozwiązaniu testu zawierającego: 20 pytań z zakresu prawa cywilnego, 20 pytań z zakresu postępowania cywilnego, 15 pytań z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, 15 pytań z zakresu prawa pracy, 15 pytań z zakresu prawa gospodarczego, 15 pytań z zakresu prawa finansowego, 20 pytań z zakresu prawa karnego, 20 pytań z zakresu postępowania

karnego, 15 pytań z zakresu prawa administracyjnego, 10 pytań z zakresu postępowania administracyjnej wraz z postępowaniem egzekucyjnym w administracji, 10 pytań z zakresu prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej, 10 pytań z zakresu prawa europejskiego oraz 15 pytań z zakresu ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu adwokackiego i wykonywania zawodu adwokata.

§ 11. 1. Część ustną konkursu przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających kandydatowi możliwość przygotowania się do udzielenia odpowiedzi i uniemożliwiających pozostałym kandydatom, jak również osobom postronnym, przyglądanie lub przysłuchiwanie się przebiegowi konkursu.

2. Przed rozpoczęciem części ustnej konkursu przewodniczący komisji sprawdza tożsamość kandydata.

3. Po wejściu na salę, w której odbywa się część ustna konkursu, kandydat wybiera losowo zestaw 3 pytań. Na przygotowanie się do odpowiedzi, kandydatowi przysługuje 10 minut.

§ 12. Protokół z przebiegu konkursu sporządza przewodniczący komisji, uwzględniając uwagi i spostrzeżenia pozostałych członków komisji, biorących udział w konkursie.

§ 13. Lista kandydatów, którzy uzyskali pozytywną ocenę z konkursu, ogłaszana w siedzibie okręgowej rady adwokackiej, zawiera imiona i nazwiska tych kandydatów wraz z liczbą uzyskanych punktów, uszeregowane w porządku malejącym.

§ 14. Protokół wraz z wynikami konkursu komisja przekazuje okręgowej radzie adwokackiej, która w terminie 7 dni przesyła jego odpis Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

ZAŁĄCZNIK

WZÓR OGŁOSZENIA O PRZEPROWADZENIU KONKURSU

Okręgowa Rada Adwokacka

W .....

na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.) ogłasza konkurs dla kandydatów na aplikantów adwokackich w ..... r.

I. Do konkursu może przystąpić osoba, która:

- 1) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata;
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) ukończyła wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce.

II. Zgłoszenie do konkursu powinno zawierać:

- 1) podanie o dopuszczenie do konkursu;
- 2) kwestionariusz osobowy;
- 3) życiorys z opisem przebiegu pracy zawodowej;
- 4) oryginał lub uwierzytelniony odpis dyplomu ukończenia wyższych studiów prawniczych albo wydane przez uczelnię i podpisane przez osobę do tego upoważnioną zaświadczenie potwierdzające złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego i uzyskanie tytułu magistra prawa;
- 5) informację z Krajowego Rejestru Karnego z datą nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed jej złożeniem;
- 6) dwa zdjęcia legitymacyjne;
- 7) oświadczenie o toczących się lub zakończonych postępowaniach karnych i dyscyplinarnych przeciwko kandydatowi;
- 8) inne dokumenty potwierdzające dodatkowe kwalifikacje przydatne do zawodu adwokata.

III. Kandydaci składają zgłoszenie w siedzibie rady lub przesyłają za pośrednictwem poczty.

IV. Termin składania zgłoszeń.

V. Zakres wiedzy obowiązującej na konkursie:

- 1) wiadomości z dziedzin prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa gospodarczego, prawa finansowego, prawa karnego, postępowania karnego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego wraz z ustrojem organów ochrony prawnej oraz prawa europejskiego;
- 2) ustawowych podstaw funkcjonowania samorządu adwokackiego i wykonywania zawodu adwokata.

VI. Wysokość opłaty konkursowej.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji zawartej w art. 75n ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze, dodanym ustawą z dnia ...2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych i ustawy – Prawo o notariacie.

Rozporządzenie reguluje kwestie związane z przeprowadzeniem konkursu dla kandydatów na aplikantów adwokackich, w tym w szczególności określa:

- wzór ogłoszenia o przeprowadzeniu konkursu,
- szczegółowy sposób przeprowadzania konkursu,
- wysokość oraz sposób wnoszenia opłaty za udział w konkursie,
- szczegółowy sposób przeprowadzenia konkursu w części pisemnej i ustnej,
- szczegółowy zakres wiedzy podlegający sprawdzeniu,
- tryb działania komisji konkursowych,
- sposób sporządzania protokołu z przebiegu postępowania konkursowego,
- sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu.

W rozporządzeniu przyjęto, iż opłata za udział w konkursie wynosi 800 zł. Kwota ta powinna zapewnić zwrot nakładów poniesionych na organizację i przeprowadzenie konkursu. Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z delegacją ustawową, opłata za udział w konkursie nie może przekroczyć równowartości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia, ustalonego na rok 2005 w wysokości 849 zł, proponowana kwota spełnia ten wymóg.

W trakcie konkursu, członkowie komisji sprawują nadzór nad jego prawidłowym przebiegiem. Komisja wybiera ze swego grona przewodniczącego, który podczas konkursu może wydawać zarządzenia o charakterze porządkowym lub organizacyjnym.

Podczas konkursu kandydaci nie mogą korzystać z tekstów prawnych, komentarzy i innych pomocy naukowych oraz nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji. Osobę, która w trakcie trwania konkursu nie przestrzega tych zasad, pomaga innym uczestnikom konkursu lub w inny sposób zakłóca przebieg konkursu, przewodniczący komisji może wykluczyć z konkursu.

Część pisemną konkursu przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających samodzielną pracę osób, które do niego przystąpiły. Przed wejściem na salę osoba przystępująca do konkursu jest obowiązana do okazania zawierającego zdjęcie dokumentu potwierdzającego tożsamość kandydata oraz dowodu uiszczenia opłaty konkursowej. W celu zachowania zasady anonimowości, pisemna praca jest opatrzona kodem cyfrowym i zostaje odkodowana dopiero po ocenie pisemnych prac konkursowych wszystkich kandydatów. Dodatkowo zakazuje się umieszczania przez kandydata na pracy pisemnej swojego nazwiska ani żadnych innych danych pozwalających ustalić tożsamość kandydata.

Projekt określa szczegółowo liczbę pytań z poszczególnych dziedzin na części pisemnej konkursu, ustala czas przysługujący kandydatowi do przygotowania się do udzielenia odpowiedzi z części ustnej konkursu, a także szczegółowy sposób ogłaszania wyników konkursu.